

NRC Handelsblad

De ontbrekende brief van Nabokov

Onlangs verschenen onder de titel Zuivere kleuren bij De Arbeiderspers brieven van Vladimir Nabokov. In de verzameling ontbreekt een briefje dat juist in deze Nederlandse vertaling op zijn plaats zou zijn geweest.

Nabokov was altijd bijzonder kieskeurig wat betreft de omslagen van zijn boeken, blijkt uit de nu gepubliceerde brieven. Daar was bij de eerste uitgave van zijn beroemde roman *Lolita*, waarin de middelbare Humbert Humbert, blijk geeft van zijn zwakte voor een bepaald soort twaalfjarige meisjes, *nymphets*, ook wel reden toe. De roman kwam door de aanvankelijke terughoudendheid van gereputeerde uitgevers nogal eens terecht bij firma's met een gespecialiseerde clientèle die gelokt werd met omslagen waarop een professioneel lonkende hoer de bouw had van een majorette. Liever dan een dergelijke horreur zag Nabokov een omslag met louter belettering, zoals de allereerste uitgave van *Lolita* in 1955 die door de Olympia Press in twee olijfgroene bandjes was geproduceerd.

De eerste vertaalde uitgave ter wereld verscheen in 1958 bij de Nederlandse Uitgeverij Oisterwijk, onder directie van Johan van Keulen. Deze was tevens sterauteur van zijn eigen fonds met stichtelijke boeken voor jongens en meisjes waarover de Hervormde Raad voor Kerk en Gezin oordeelde dat het bijna een misdaad was deze boeken niet aan kinderen te laten lezen. Enkele jaren daarvoor had Van Keulen onder het pseudoniem Han B. Aalberse de aandacht getrokken met *De liefde van Bob en Daphne*, waarin de herdertjes van een zestienjarige jongen en een twaalfjarige meisje gereleveerd worden, en hij zal een zekere verwantschap hebben gevoeld met *Lolita*, dat hij liet vertalen door de vorig jaar overleden Maurice Sigismund (Bob) Coutinho. Die vertaling was overigens niet zo subtiel en soms wordt het kiezen van het juiste woord aan de lezer overgelaten (zoals op pagina 66, waar men voor chest kist borst kan lezen). Coutinho, die later met zijn vrouw veel betere Nabokov-vertalingen maakte, bedacht voor nymphet het woord nimfijn, dat tegenwoordig in Van Dale is opgenomen met de betekenis jong, nog niet geslachtsrijp meisje dat

het voorwerp is van seksuele begeerte van (oudere) mannen, al of niet door daar op uit te zijn. Ondanks Nabokovs voorkeur voor sober beletterde omslagen, was de auteur ronduit lyrisch over het stofomslag en de bandstempel van deze eerste Nederlandse editie. Daarop is een nimfijn te zien, geknield in het gras opkijskt naar een degelijk geklede, volwassen man. In *Zuivere kleuren* is een brief (12-1-1959) opgenomen aan de Britse uitgever George Weidenfeld: „Misschien is het te vroeg om deze kwestie te bespreken maar mag ik, alvorens u een beslissing neemt over band en omslag van *Lolita*, u aanraden de afbeeldingen op band en voorplaat van de Nederlandse uitgave eens te bekijken. Ze zijn precies en hartveroverend raak. De Zweedse uitgave, daarentegen, heeft een horribele jonge hoer in plaats van mijn nimfijn.”

Het was deze passage die de Haagse nabokoviaan Tysger Boelens nieuwsgierig maakte naar het omslag in kwestie en naar de brief die de hoffelijke auteur stellig naar Uitgeverij Oisterwijk had gestuurd na ontvangst van de vertaling. Door Boelens' vraag waarom de redactie van *Zuivere kleuren* geen moeite heeft gedaan naar een dergelijke brief te zoeken, werd mij een kans voor open doel geboden. Dankzij vriendelijke medewerking van de weduwe Van Keulen-Oosterveen kon een vanuit Ithaca (NY) verstuurd luchtpostbriefje van Nabokov worden achterhaald van 20 januari 1959, dus ruim een week nadat de grote meester zijn lofzang al aan Weidenfeld had geschreven. De dag ervoor had Nabokov zijn laatste colleges gegeven aan Cornell University om zich dankzij de reuvenen van *Lolita* verder geheel aan zijn literair werk te wijden. In zijn briefje aan Oisterwijk schreef hij onder meer: „Ik wilde u al lang vertellen hoe verrukt ik was over het picturale aspect van uw uitgave van *Lolita*. Ik kan uw vertaling niet lezen; maar uw kunstenaar heeft met feilloos inzicht

de aandoenlijke aanvalligheid van het arme kind gevangen in zijn twee fraaie tekeningen, op omslag en band.”

De met feilloos inzicht werkende ontwerper was de in 1927 geboren P.A.H. van der Harst, die twee jaar later ook voor Uitgeverij Oisterwijk het door Coutinho vertaalde *Lach in het donker* van Nabokov ontwierp. Toen de uitgever in 1968 een herdruk van deze eerlijke, meeslepende roman in hippe paperback liet verschijnen maakte zijn dochter Mar daar

een nieuw omslag voor. Van der Harst tekende nog veel andere boeken, vaak met een boot, schip of schuit in de titel.

Nabokov heeft eens gezegd dat hij van al zijn romanfiguren *Lolita* en *Priglasenie* — beiden slachtoffer van andermans solipsisme — als mens het meest bewonderde. Gevreest moet worden dat sommige lichtelijk verhitte uitgevers zich iets te veel hebben geïdentificeerd met Humbert Humbert, en *Lolita* zagen zoals hij haar zag, aldus Boelens.

In februari 1994 zullen we zien of de nieuwe Nederlandse *Lolita*-vertaling van Rien Verhoef, die bij de Bezige Bij verschijnt, een omslag heeft in de geest van de schrijver. Wout Muller gaat het maken maar een complimentje van Nabokov is op voorhand uitgesloten.

HANS RENDERS

Vreugde in Denemarken over Bob en Daphne

Zelfs bij de commissaris

BOB en DAPHNE verscheen intussen in Scandinavië en Duitsland, en stond in Denemarken vele maanden op de bestsellerlijst. Een Kopenhaagse commissaris van politie, een opvoedkundige en een letterkundige werkten mede aan een forum over de Deense uitgave van 'Bob en Daphne', een forum-bespreking die zeer positief was en per radio werd uitgezonden, kort voor het bezoek van Han B. Aalberse aan Kopenhagen, waar hij o.m. een persconferentie hield. De belangrijkste Deense bladen lieten zich waarderend uit, zowel over het eerste als het tweede deel.

'Een eerlijk boek'

De bekende Deense arts-seksuoloog J. FABRICIUS—MÖLLER, van wie ook in Nederland een handboek is verschenen, schreef in een uitvoerig artikel in Ekstrabladet: 'Een eerlijk boek, waarin een begrijpende vader teer en voorzichtig en toch op duidelijke wijze zijn zoon leiding geeft in diens moeilijke puberteitsjaren. Veel ouders zullen ongetwijfeld geschokt worden en hoogstwaarschijnlijk geërgerd door het boek van Aalberse, en zij zullen verklaren, dat hun eigen kleine en grotere kinderen gelukkig niet zo zijn, ja — misschien zullen de heftigste protesten komen van diegenen, die in het diepst van hun hart vrezen, dat het boek de waarheid spreekt. En dat doet het!'

'Vanuit een door en door oprechte overtuiging'

AKSEL CHRISTENSEN, Deens letterkundige aan het slot van een waarderend artikel in INFORMATION: 'Het is ongetwijfeld geschreven vanuit een door en door oprechte overtuiging.' Een oordeel, dat verrassend overeenstemt met dat van de Nederlandse letterkundige JACQUES DEN HAAN, die indertijd in het Utrechts Nieuwsblad concludeerde: 'Van de zuiverheid dezer intentie bij Han B. Aalberse ben ik volkomen overtuigd.'

De liefde van Bob en Daphne is verkrijgbaar bij elke goede boekhandel en kost f 9.75 per deel.

WLADIMIR
NABOKOF

LOLITA

DE WIJDE HORIZON

OISTERWIJK

LOLITA

WLADIMIR NABOKOF

WLADIMIR NABOKOF is de zoon van een democratisch gezinde aristocraat, die nog vóór de Russische revolutie zijn hof-uniform per advertentie te koop aanbood en die later door tsaristen is vermoord. De zoon Wladimir werd in 1899 geboren. Hij verliet Rusland in 1919 en voltooide zijn Slavische studies aan de universiteit van Cambridge. Daarna woonde hij in Berlijn en Parijs, waar hij het leven leidde van een emigrant-auteur. Onder het pseudoniem W. Sirin publiceerde hij verzenbundels, romans en toneelstukken in het Russisch. Zijn roman „Camera Obscura” (1932) verscheen in vele talen en kwam in 1950 als Signet onder de titel „Laughter in the dark” in Amerika uit. In Nederland verscheen deze boeiende voorloper van LOLITA in 1960 onder de titel LACH IN HET DONKER in de reeks DE WIJDE HORIZON bij Uitgeverij Oisterwijk te Den Haag.

In 1940 vestigde Wladimir Nabokof zich in de Verenigde Staten. Hij publiceerde daar in het Engels verscheidene romans (The real life of Sebastian Knight, Bend Sinister en Pnin), mémoires, een literaire biografie (Gogol) en enige wetenschappelijke werken over vlinders. Van 1948—1960 was hij professor in de Russische letterkunde aan de Cornell Universiteit te Ithaca, in de staat New York.

LOLITA verscheen, na door enige Amerikaanse uitgevers te zijn geweigerd, bij THE OLYMPIA PRESS te Parijs, in het Engels, en werd een jaar later door de Parijse politie als pornografie in beslag genomen. Over deze blunder van de Franse justitie schreef H. A. GOMPERTS in HET PARROOL o.m.: „In werkelijkheid is Nabokof het slachtoffer van zijn Franse uitgever, een firma die gespecialiseerd is in de publikatie van gepeperde lectuur in de Engelse taal, en van een stommeit van de Franse politie. Op aandrang van het Home Office immers, dat met lede ogen zag hoe de pure Engelse jeugd zich in Parijs met slechte boeken afgaf, verboden de Fransen plotseling 25 uitgaven van The Olympia Press, waaronder zich ongelukkigerwijze LOLITA bevond. „Het is bekend, dat de Fransen lang weerstand hadden geboden aan Engelse aandrang in deze richting, maar op een moment, dat de betrekkingen bijzonder hartelijk waren, ter gelegenheid van de gezamenlijke strooptocht naar Suez, gaven de Fransen toe. Zij baseren hun maatregel op een verbluffende interpretatie van een wet die de controle op de buitenlandse pers regelde en die een politieke bedoeling had. Een pikante bijzonderheid daarbij is, dat overeenkomstige uitgaven van THE OBELISK PRESS, eigendom van het machtige Hachette-concern, ongemoeid werden gelaten. En niet minder pikant is het feit, dat de Amerikaanse

(Zie vervolg achterklep)

douane, die met censuurbevoegdheden is uitgerust, de invoer van LOLITA in de Verenigde Staten uitdrukkelijk toestond. Men krijgt de indruk, dat de verschillende regeringen Nasser en Nabokof verwisseld hebben in een tijd dat zij het erg druk hadden."

Vervolgens liet de bekende uitgeverij PUTNAM te New York met groot succes een Amerikaanse editie verschijnen, die ongemoeid werd gelaten. De Nederlandse editie was de eerste vertaalde uitgave ter wereld en werd in Nederland ongemoeid gelaten. In dezelfde tijd dat de sensationele inbeslagname van LIESBETHENDE WERELD VAN BOB EN DAPHNE Nederlands (en Scandinavisch!) nieuws was, vermeldden de kranten, dat de liberale minister van binnenlandse zaken in België geweigerd had LOLITA te verbieden. Enige maanden later werd LOLITA tóch in België verboden, een verbod dat als „tekenstuk" per abuis door de minister aldaar was ondertekend. Na enige maanden werd LOLITA door persoonlijk optreden van de minister van binnenlandse zaken in België weer vrijgegeven. In Engeland verscheen LOLITA bij een uitgeverij, waarvan een lid van het Lagerhuis directeur is. Lang voor het boek daar verscheen werden er door politieke tegenstanders van Mr. Nicolson M.P. reeds vragen in het Lagerhuis gesteld, maar het boek is in het Verenigd Koninkrijk na verschijnen ongemoeid gelaten.

Zo ging het ook in West-Duitsland, waar „pressure groups" sinds 1933 onverminderd machtig zijn. De Duitse editie van „Bob en Daphne" is daar min of meer verboden, maar LOLITA werd, waarschijnlijk om politieke redenen (Amerika niet voor het hoofd stoten...) ongemoeid gelaten.

De bekende Franse uitgeverij GALLIMARD verzorgde de Franse editie, die reeds lang verschenen en niet verboden was, toen de oorspronkelijke, te Parijs verschenen editie in de Engelse taal nog altijd in Frankrijk verboden was... Reden van al deze tragedieën en kluchten is, dat LOLITA de meesterlijk geschreven biecht is van een man van 40 jaar, die zich sterk voelt aange trokken tot bepaalde meisjes van 9—14 jaar, die hij „nimfijnen" noemt. Om Lolita, die 12 jaar is, geheel tot de zijne te maken, trouwt de hoofdpersoon met Lolita's moeder. Na de dood van de moeder trekt hij maandenlang per auto met Lolita door Amerika van hotel naar motel en van motel naar hotel. Behalve een schokkende biecht is deze roman een felle satire op „de Amerikaanse manier van leven".

VLADIMIR NABOKOV • LOLITA

OISTERWIJZ

reeks DE WIJDE HORIZON

Oorspronkelijke titel
LOLITA

Vertaling van
M. COUTINHO

Ontwerp omslag en band
P.A.H. VAN DER HARST

WLADIMIR NABOKOV

LOLITA

ACHTSTE DRUK

UITGEVERIJ OISTERWIJK
'S-GRAVENHAGE

Cette traduction de LOLITA reproduit le texte
intégral de l'édition originale en langue anglaise,
publiée par The Olympia Press, 1955.

Imprimé en Hollande

Johan van Keulen

IN DE WACHTKAMER VAN HET HUWELIJK

2e druk — direct te leveren — prijs ing. f 4,50, geb. f 5,90.

Over dit voorlichtingsboek voor verloofden schreef J. H. SCHOUTEN in „Christelijk Gymn. en M.O.-onderwijs”: „Hij spreekt volkomen open met hen over al deze dingen in hun eigen taal. Door het boek speelt een gezonde, frisse humor.”

G. MULDER in Fries Dagblad: „Dit boek kan beslist veel mensen helpen; het getuigt van gezonde opvattingen, kennis van zaken en helpend vermogen, naar christelijke beginselen.”

Johan van Keulen

ANGELINA DE BLOEM

Direct te leveren — prijs gebonden f 6,90.

Over deze ROMAN VAN EEN MEISJESLEVEN schreef het weekblad VRIJ NEDERLAND: „Eerlijk, oprecht, getuigend van veel begrip, liefde en inzicht is deze roman.”

VROUWENPOST: „In zijn roman geeft hij de ontwikkeling weer, die een meisje tussen haar 14e en 17e jaar doormaakt. Er is in dit nuchtere en eerlijke, maar tegelijk zo tere boek iets van de eerbied, waarmee men als toeschouwer het zich openvouden van een bloem medebeleeft.”

Johan van Keulen

KINDEREN VRAGEN

Voorlichting voor kinderen van 8—12 jaar. Met een los ingelegd voorwoord aan de ouders van Dr. J. G. Menken, arts te Amsterdam.

Omvang 68 blz. groot formaat. geïllustreerd met fleurige kindertekeningen. Prijs in afwasbaar bandje f 2,50.

Hartelijk aanbevolen, zowel door de GEREFORMEERDE KERKBODE van Delft als het maandblad VERSTANDIG OUDERSCHAP van de N.V.S.H., zowel door het liberale UTRECHTSCH NIEUWSBLAD als het a.r.-dagblad DE ROTTERDAMMER enz. enz.

Vertegenwoordiger voor Nederland: P. de Roo, Mentawistraat 28, Haarlem-N. Idem voor de leesbibliotheken: J. W. Schilperoord, Gasthuislaan 72, Delft. Voor België: De Internationale Pers, Cogels-Osylei 40, Berchem-Antwerpen.

Uitgeverij Oisterwijk te 's Gravenhage

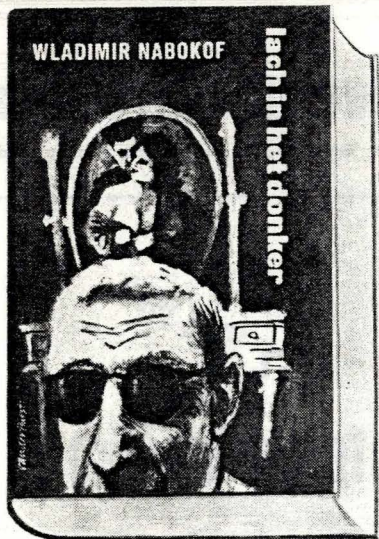
Roelofsstraat 94 - Telefoon 777039 - Giro 109371 - Bank: Ned. Middenstandsbank

12 MAART 1960

eerste aanbieding 1960

een nieuwe
LOLITA
en andere
verrassingen

Wladimir Nabokof

LACH IN HET DONKER

*Reeks DE WIJDE HORIZON nummer 8.
Omvang ongeveer 280 blz.*

Prijs f 9,75.

*In losse vellen voor bibliotheken f 8.—
Verschijningsdatum 15 mei 1969.*

„Er was eens een man, Albinus genaamd, die in Berlijn (Duitsland) woonde. Hij was rijk, eerzaam en gelukkig. Op een dag liet hij zijn vrouw in de steek voor een vriendinnetje. Hij beminde: hij werd niet bemind. En zijn leven eindigde rampzalig.”

Aldus begint deze liefdesroman van Wladimir Nabokof, een roman die vóór LOLITA in verschillende landen is verschenen en bepaalde trekken met het Lolita-verhaal gemeen heeft.

LACH IN HET DONKER is namelijk het verhaal van een keurig, welgesteld man, die volgens de welhaast klassieke spelregels van de romankunst te gronde gaat aan een liefde: in dit geval de liefde voor een jong meisje. Albinus beminde, maar hij werd zelf niet bemind, wel uitgebuit en te gronde gericht.

LACH IN HET DONKER bewijst wederom het meesterlijk talent van Wladimir Nabokof. Van een op zichzelf banaal en nogal bekend thema heeft hij een meesterwerk gemaakt, dat net als LOLITA hard en teder tegelijk is, wrang en toch vol humor.

LACH IN HET DONKER is een roman, die de lezer meeslept en uit zijn slaap houdt, lang nadat hij de laatste bladzijde heeft gelezen.

Johan van Keulen

MEISJES VRAGEN...!

5e druk — prijs geb. f 3,90.

Voorlichting voor meisjes van 14—18 jaar.

I.D.I.L.: „Fijne, kiese en toch onbevangen voorlichting over de grote levensproblemen. We bevelen deze prettige opbouwende lectuur zeer aan.”

Dr. O. VAN ANDEL-RIPKE in Vernieuwing van opvoeding en onderwijs: „Bijzonder helder en prettig leesbaar is de tekst: onomwonden wordt de waarheid vermeld in begrijpelijke feiten, en het geheel is doortrokken van een geest van zuivere waardering, waarbij het seksuele en de erotiek zijn eigen plaats krijgt in het totaal der geestelijke waarden, waarover jonge mensen piekeren.”

TROUW: „Ik denk, dat veel ouders de auteur dankbaar zullen zijn...”

Johan van Keulen

JONGENS VRAGEN...!

4e vernieuwde druk — prijs geb. f 4,50

Voorlichting voor jongens van 16 jaar en ouder

Versijnt eind mei 1969.

„Johan van Keulen heeft wederom een weldaad bewezen aan onze opgroeiende jeugd.” (De Prinsestad.)

DE HERVORMDE RAAD VOOR KERK EN GEZIN oordeelde: „Nu een boek als dit eenmaal bestaat, is het bijna een misdaad, het zijn kinderen niet te laten lezen, tenzij men op dezelfde wijze, liefdevolle en vaderlijke manier zelf met hen praat, en ook dan nog bewijst dit boek als uitgangspunt grote dienst.”

1
yepie
January 20, 1959

Uitgeverij Oisterwijk
Roelofsstraat 94
'sGravenhage
Holland

Dear Sirs,

Will you please forgive the delay. I have long wanted to tell you how delighted I was with the pictorial part of your presentation of *LOLITA*. I cannot read your translation; but your artist has caught with perfect insight the pathetic charm of the poor child in his two beautiful drawings, jacket and cover.

I wonder if you have any newspaper and review clippings that you could send me?

Sincerely yours,

Vladimir Nabokov

Vladimir Nabokov

prins & prins

Kopie

COPYRIGHT AGENTS

HENK PRINS / THEO PRINS
Comeniusstraat 163
Amsterdam W2
Telefoon 792494
De Twentsche Bank nv
Postgiro 624632
Gemeentegiro P 679
Telegramadres PRINSRIGHTS

Uitgeverij Oisterwijk
Roelofsstraat 94
D E N H A A G

25 februari 1959

f/gv

Mijne Heren,

van Mrs. Vladimir Nabokov ontvingen wij het volgende schrijven, betreffende de boeken van haar echtgenoot.

"My husband asks me to thank you for your kind letter of January 28th and the statement which was attached to it. He is very pleased with the excellent results obtained by Oisterwijk. Only recently he wrote to congratulate them on the beautiful presentation of the book.

"I am enclosing a copy of the latest paperback edition of "LAUGHTER IN THE DARK" (the title was CAMERA OBSCURA in the British edition, 1938, as well as in the French, Italian, Spanish, and Swedish translations and in the original Russian; the English, under the title "LAUGHTER IN THE DARK", is the definitive text as translated and revised by the author). The edition is poor but the text is complete. Under no circumstances should the horrible blurb be used.

"I have written to Doubleday & Company, who are handling the rights to "NABOKOV'S DOZEN", asking them to send you a copy. You will hear from them very soon -- unless they already have disposed of the Dutch rights.

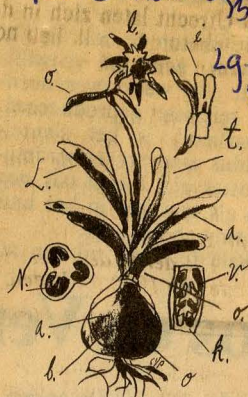
wij hopen dat U ook over "LAUGHTER IN THE DARK" gunstig zult kunnen beslissen, en zult kunnen overgaan tot het uitgeven van een Nederlandse editie van dit boek. Zodra wij "NABOKOV'S DOZEN" ontvangen, zullen wij U dit exemplaar onmiddellijk toezenden.

Met vriendelijke groeten,
PRINS & PRINS

(Mej. G. Vlaanderen)

NRC Handelsblad

LOLITA

Op de achterpagina van NRC Handelsblad van 23 april schrijft Hans Renders in zijn artikel over de omslagillustratie van de eerste Nederlandse vertaling van Nabokovs roman *Lolita*: „Daarop is een nimfijn te zien, gekleed in bikini, die geknield in het gras opkijkt naar een degelijk geklede, volwassen man.” Dit nu behoeft een kleine botanische correctie. Rondom het aanvallige meisje op de tekening zijn hoogopgaande kruidachtige planten te zien, die bestaan uit stengels met zijwaarts afstaande bladeren. Een dergelijke bouw komt bij grasachtige planten zelden voor. Het is dan ook geen gras. Wat de illustrator hier kennelijk heeft willen weer-geven zijn lelies. En zo hoort het ook: wat hier getoond wordt is natuurlijk de eerste ontmoeting tussen Humbert Humbert en 'zijn' Lolita, die plaatsvindt in de tuin achter het huis van de moeder van het meisje. Deze stelt haar dochter aan Humbert voor met de woorden: „That was my Lo, and these are my lilies.” Waarop de door emoties overmande Humbert natuurlijk niets anders kan zeggen dan: „Yes, yes, they are beautiful, beautiful, beautiful!”

JAN KLERKX,
Maastricht

Nabokov, Vladimir *Lolita* / Vladimir Nabokov : [vert. uit het Engels door M. Coutinho]. - 15e dr. - Amsterdam : Omega Boek, [1985]. - 329 p ; 22 cm. - Vert. van: *Lolita*. - Parijs : Olympia Press, 1955. - Oorspr. Nederlandse uitg.: 's-Gravenhage : Oosterwijk, 1958. ISBN 90-6057-732-9

R / "Lolita" van de Russische/Amerikaanse schrijver Nabokov is een begrip geworden voor mannen die een uitgesproken voorkeur voor meisjes tussen ongeveer 9 en 14 jaar koesteren. Niet alle meisjes natuurlijk, alleen zij die een uitgelezen evenwicht weten te bereiken tussen sluwheid, ongereptheid en schoonheid. De hoofdpersoon in "Lolita" heet Humbert en hij is een expert op het gebied van de 'nimfijnen'. Zo noemt hij zijn droommeisjes. Hij reist met één van hen heel Amerika door. Het boek is subtiel geschreven al ontgaat de lezer van deze vertaling wel één en ander. Klankwaarden zoals 'july is hot' i.p.v. 'she's not' om de aandacht van een eventueel nieuwsgierige voorbijganger af te leiden, gaan verloren als dat letterlijk vertaald wordt. Het verhaal heeft een triest einde, misschien is dat een troost voor opvoeders. Het boek werd door Stanley Kubrick verfilmd met o.a. James Mason en Peter Sellers.

Hans Renders.

bestelnummer	prijs	NBD-pr.	aantal	k.krtn	akkoord	opm.
85-32-244-X(V)	garenl. .29,50	27,40	157			

M. van Keulen-Oosterveen
Roelofsstraat 94
2596 VR Den Haag
070-3247928

21 maart 1993

De heer Hans Renders
Zieseniskade 8
1017 RS Amsterdam

Geachte heer Renders,

Volgens afspraak zend ik u hierbij:

- fotokopie van Nabokov's brief de dato 20 januari 1959 aan de uitgeverij;
- fotokopie van de brief de dato 25 februari 1959 van Prins & Prins aan de uitgeverij, in beide gevallen aan de uitgeverij van mijn man, uitgeverij Oisterwijk.

NRC Handelsblad staat wel in het teken van onze Nabokov ! Vrijdag j.l. schreef Cees Nooteboom o.a. over hem en u/over enige weken. Zal uw artikel ook worden opgeluisterd met een (kleine) foto ?

Succes met uw achterpagina en graag in afwachting, tekent

met vriendelijke groet,

M. van Keulen-Oosterveen

/ zal dat doen

M. van Keulen-Oosterveen
Roelofsstraat 94
2596 VR Den Haag

7 april 1993

De heer Hans Renders
Zieseniskade 8
1017 RS Amsterdam

Geachte heer Renders,

Dank voor uw bericht van 6 dezer met als bijlage uw bijdrage aan de Achterpagina.

Mijn compliment daarvoor; een prettig, goed gedocumenteerd artikel.

Ik wil u vriendelijk vragen twee kleine, maar toch belangrijke, wijzigingen aan te brengen.

Zoals de regels 19 en 20 nu geredigeerd zijn, lijkt het net of Coutinho het boek heeft ontdekt en aan mijn man heeft aangeboden, in vertaling. In tegendeel: mijn man heeft aan Coutinho gevraagd, of hij Lolita wilde vertalen.

Als u nu in regel 19 achter "toen" "hij" schrijft en in regel 20 "hem" eruit haalt, is, althans volgens mij, een en ander heel simpel opgelost en luidt de zin:

"worden. Hij zal ongetwijfeld verwantschap met Lolita gevoeld hebben toen hij Maurice Sigismund (Bob) Coutinho (1912-1992) de vertaling ervan aanbood." /

Het is natuurlijk ook mogelijk, dat u een andere oplossing bedenkt.

Op blad 2 in regel 8 schrijft u:

"maakte hij daar onder zijn eigen naam een nieuw"

Op de paperback staat echter niet J. van Keulen, doch Mar van Keulen, onze dochter, vermeld.

Wilt u dus schrijven: "maakte zijn dochter daar een "nieuw omslag voor. Van der Harst"

Separaat zend ik u drie omslagen Lolita.

Mijn dochter en ik zien uw aandeel in de Achterpagine met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet, tekent

anders is het jammer en bezijden de waarheid. Mijn man vond het boek in Parijs en bood Coutinho de vertaling aan.

Betr. Achterpagina's
'Nabokov' 23.4.93

VanderHarst

Hulst 60 • 5662 TJ Geldrop NL

Hans Renders
c/o NRC-Handelsblad
Postbus 8986
3009 TG Rotterdam H142

Hans Renders
c/o NRC-Handelsblad

Geldrop, 24.4.94

Waarde Hans Renders,

met enige verbazing viel mijn oog gisteren op een artikel in de NRC van uw hand waarbij een afbeelding van een omslag wat ik ooit ontwierp voor Nabokov's Lolita.

Al lezend steeg mijn verwondering aangezien ik destijds nooit door uitgever van Keulen op de hoogte ben gesteld van de door u beschreven briefwisseling inzake de visuele promotie van Lolita. Leuk om te lezen trouwens.

Er zijn méér buitenlandse auteurs waarvan ik weet dat ze mijn werk hoog schatten. Ik denk dat dit vooral komt doordat ik een 'writers-designer' ben die zich nooit heeft laten voorschrijven wat een uitgever als omslag voor ogen zweefde. Ik sta er altijd op het MS of de originele uitgave zelf geheel te lezen om daarna een idee, een sfeer te vormen. Tot nu toe heb ik ruim 3500 omslagen gemaakt, het merendeel voor vertaalde boeken. Tot de coterie van het Nederlandse literaire uitgeverswereldje heb ik me nooit aangetrokken gevoeld.

Overigens heb ik voor Nabokov ook nog het omslag voor de eerste (niet zo beste) Nederlandse vertaling van 'Ada' gemaakt. Deze verscheen rond 1970 bij Meulenhoff-Baarn. Een van mijn eerste fotografisch/typografische ontwerpen.

Maar genoeg hierover. Wat ik u eigenlijk vragen wilde is of u mij aan het adres van Mevr. van Keulen- Oosterveen kunt helpen. Het lijkt me toch wel aardig om een copie van de 'ontbrkende' brief te hebben.

Bij voorbaat dank,
met vriendelijke groet,

VanderHarst

P.S. Hoe kon u rammingboorte jaar en was het relevant dit te vermelden?